

[Hjortnæs.]

lovgivning på dette område. Jeg håber, hr. Albertsen vil respektere, at jeg har denne opfattelse.

På hvilke andre områder kan der blive tale om en forringelse? Her vil jeg pege på den risiko, der ligger i, at fællesmarkedets industripolitik klart tenderer imod store enheder, klart tenderer mod ekspansion på det privatkapitalistiske økonomiske grundlag. Så kan man have forskellige meninger om, hvad det vil betyde i praksis, men for mig betyder det, at vi vil se en vækst i erhvervs sygdomme. For mig betyder det, at skifteholdsarbejdet også vil tage til, og enhver, der har haft med social problematik at gøre, vil vide, at i kølvandet af skifteholdsarbejde og af øget pres på arbejdsmarkedet opstår der sociale problemer. Og hvis ikke samfundet vil gribe ind over for disse ting og gribe effektivt ind over for disse ting, så betyder det — for mig stadig væk — en forringelse af den sociale standard. Jeg mener, at vi i vort eget samfund lever i en vis risiko, og at vi er forpligtede til at lave lovgivning på dette område. Jeg står meget tvivlende over for, om fællesmarkedet kan lave lovgivning på dette område. Selv om de på en række af områderne har nogle målsætninger, så tvivler jeg altså på, at de i praksis kan realiseres, fordi de er i strid med det økonomiske grundlag, hvorpå virksomhederne skal fungere.

Jeg skal også pege på, at der i henhold til de aftaler, der er indgået, skal finde en vis budgetkontrol — ja, „kontrol“ er måske et meget stærkt ord at bruge i den nuværende situation, men en vis budgetkoordination — sted i Bruxelles; „budgetkonsultationer“ er måske nok det rigtige udtryk. Man kan spørge, om disse budgetkonsultationer kan være bindende for Danmark, og man kan spørge, om de kan få nogen praktisk betydning for det sociale budget her i landet. Det spørgsmål kan godt besvares benægtende på nuværende tidspunkt. Men hvis fællesmarkedet skal realiseres som en økonomisk og en monetær union — og jeg går ud fra, at hr. Albertsen er enig i, at det skal fællesmarkedet — så kan man ikke friholde de sociale budgetter. Da hr. Albertsen og jeg var på besøg i Bruxelles, stillede jeg dette spørgsmål direkte til Kommissionen, og jeg fik det helt klare og utvetydige svar, at

hvis man vil en fælles europæisk konjunkturpolitik, så kan man ikke skabe dette uden en meget nøje budgetkontrol, der også må omfatte de sociale budgetter.

Jeg skal endvidere pege på den vandrede arbejdskraft, som jo ikke alene er et princip, men simpelt hen er en fundamental forudsætning for, at det økonomiske system inden for fællesmarkedet kan fungere. Jeg tror, at hr. Albertsen og jeg kan blive enige om, at en tilværelse som vandrede arbejder i Europa ikke er nogen ønsketilværelse, og det kan aldrig være udtryk for en socialdemokratisk politik at løse de fattige landes beskæftigelsesproblemer ved at importere deres arbejdskraft. Internationalisme — det være sagt til hr. Albertsen — er for mig solidaritet med de fattige, ikke med de rige og ikke med kapitalisterne.

Vores fremmedarbejderproblem har jeg hævdet vil vokse; hr. Albertsen kan have en anden opfattelse, men jeg baserer min opfattelse på en vurdering af de fremmedarbejderprocenter, som er gældende i EFs højt lønsområder. Vurderer vi Danmark — og Danmark er jo et højt lønsområde også inden for EF — i relation til dette, så må man antage, at der vil komme en vækst i vores fremmedarbejderantal; det kan være svært at skyde på, hvor kraftig denne vækst vil blive, men jeg har ment, at det var rimeligt at skyde, at den inden for en overskuelig årrække vil nærme sig de 100.000.

Det vil skabe sociale problemer i lavtlønsområderne, og det er efter min opfattelse stadig væk en klar forringelse af den sociale standard, som vi i øvrigt kunne befinde os på.

Må jeg til slut pege på forudsætningen for en høj social standard set netop i relation til den socialreform, som vi skal gennemføre, og som skal bygge på nogle behandlergrupper og på en behovsanalyse i stedet for de objektive kriterier, vi hidtil har kørt på. En forudsætning for, at denne socialreform kan komme til at fungere, er, at man i den sociale sektor kan få ansat et tilstrækkeligt antal i behandlergrupperne. Men ved medlemskab af fællesmarkedet vil man gå ind under det såkaldte optjeningsprincip. Enhver, der har været medlem af socialudvalget, vil erkende, at dette princip er overordentlig kompliceret at administrere. Vi